

SYSTEMY EDUKACJI W EUROPIE – STAN OBECNY I PLANOWANE REFORMY

LITWA

1. Populacja uczących się i język nauczania

Na początku 2005 r. liczba osób w wieku do 29 lat wynosiła 1 336 989 (39 % ludności). Na początku 2005 r. w wieku objętym obowiązkowym kształceniem było 464 379 dzieci i młodzieży. Urzędowym językiem nauczania jest język litewski. Mniejszości językowe/narodowe (Rosjanie, Polacy i Białorusini) mogą uczyć dzieci swego ojczystego języka i kultury narodowej oraz rozwijać swą kulturę. W roku 2005/06 kształcenie w innym języku niż litewski prowadzono w szeregu szkół, do których uczęszczało 44 832 uczniów (8,4 % uczniów). Szkoły dla mniejszości narodowych realizują wspólną podstawę programową kształcenia ogólnego zatwierdzoną przez Ministerstwo Edukacji i Nauki, ale mogą wprowadzać do programu dodatkowe elementy etniczno-kulturowe.

2. Administracja i finansowanie edukacji

W roku szkolnym 2005/06 99,5% uczniów uczęszczało do placówek publicznych finansowanych z budżetów administracji centralnej i terenowej. Prywatne placówki edukacyjne są utrzymywane przez swych założycieli. Ministerstwo Edukacji i Nauki odpowiada za opracowywanie i wdrażanie polityki edukacyjnej oraz określa kryteria rozdziału środków finansowych. W 2002 r. wprowadzono nowy system finansowania szkół ogólnokształcących oparty na modelu kosztów jednostkowych (zgodnie z zasadą „pieniądze idą za uczniem”). Nowy system finansowania przewiduje, że część budżetu szkół ogólnokształcących, oprócz funduszy na „środowisko” szkoły (koszty bieżące i środki trwałe), funduszy celowych na realizację programów i projektów, funduszy od sponsorów itp., będzie opracowywana na podstawie „koszyka” ucznia (kosztów jednostkowych). Fundusze obliczane na podstawie „koszyka” ucznia przyznaje się gminom w postaci dotacji celowych. Są one przeznaczone na realizację polityki edukacyjnej zatwierdzonej przez Ministerstwo Edukacji i Nauki, tj. wynagrodzenia kadry nauczycielskiej i pozostałych pracowników, zakup podręczników i innych pomocy dydaktycznych oraz realizację polityki doskonalenia zawodowego nauczycieli.

Zadania w zakresie administracji i organizacji systemu edukacji wykonują władze centralne, regionalne lub lokalne oraz organy prowadzące poszczególne placówki, zależnie od rodzaju placówki.

Inspekcjami i nadzorem pedagogicznym nie zajmuje się formalnie niezależny podmiot prawny. Działania w tym zakresie są koordynowane przez Ministerstwo Edukacji i Nauki na różnych szczeblach administracyjnych, zależnie od rodzaju placówki edukacyjnej. Obecnie trwają prace nad reformą zewnętrznej oceny działalności szkół.

3. Edukacja przedszkolna

Edukację przedszkolną uznaje się za część edukacji pozaformalnej. Obejmuje ona dzieci w wieku od 18 miesięcy do 7 lat. Placówki przedszkolne (*lopšelis-darželis, darželis, mokykla-darželis*) podlegają samorządom lokalnym. Wysokość opłat wnoszonych przez rodziców ustala założyciel. Uczęszczanie na zajęcia przedszkolne jest nieobowiązkowe. Aby ułatwić dzieciom osiągnięcie dojrzałości szkolnej, dla tych dzieci, które nie uczęszczają do placówek przedszkolnych, tworzy się tzw. przedszkolne grupy przygotowawcze (*priešmokyklinio ugdymo grupės*), w przedszkolach i szkołach podstawowych. W roku 2005 do klas przygotowawczych uczęszczało 70% dzieci w wieku 6 lat.

4. Kształcenie obowiązkowe

(i) Etapy

<i>Pradinè mokykla</i> (szkoła podstawowa)	Wiek: 7-10 lat
<i>Pagrindinè mokykla</i> (ogólnokształcąca szkoła średnia I stopnia)	Wiek: 10-17 lat
Część <i>Gimnazija</i> (ogólnokształcąca szkoła średnia I stopnia)	Wiek: 15-17 lat
<i>Profesinè mokykla</i> (zawodowa szkoła średnia I stopnia)	Wiek: 14-16/17 lat
<i>Jaunimo mokykla</i> (ogólnokształcąca szkoła średnia I stopnia)	Wiek: 11/12-22 lata

Zgodnie z przepisami dzieci mogą rozpocząć kształcenie obowiązkowe w wieku 7 lat (lub wcześniej, jeśli dziecko jest gotowe do nauki szkolnej), a kończą ten etap w wieku 16 lat.

(ii) Kryteria przyjęć

Kształcenie w publicznych szkołach podstawowych i średnich I stopnia jest bezpłatne. Rodzice mogą zapisać dziecko do wybranej szkoły. Niektóre *Gimnazija* przeprowadzają selekcję na podstawie ustalonych wymogów, określających przedział ocen kwalifikujących z poszczególnych przedmiotów, i z uwzględnieniem takich aspektów społecznych, jak specjalne potrzeby edukacyjne. W przypadku gdy liczba kandydatów znacznie przekracza liczbę dostępnych miejsc, komisje eksperckie Ministerstwa Edukacji i Nauki przeprowadzają egzaminy wstępne (sprawdziany na podstawie programu nauczania z 8 lat nauki) i zatwierdzają ich wyniki.

(iii) Dzienny/tygodniowy/roczny wymiar zajęć

Rok szkolny w klasach I-V (w szkole podstawowej i na początku szkoły średniej I stopnia) obejmuje co najmniej 170 dni nauki, a w pozostałych klasach szkoły średniej I stopnia – co najmniej 195 dni nauki. Zajęcia w szkole podstawowej i średniej I stopnia (22 lekcje trwające 35 minut w I klasie szkoły podstawowej i 27 lekcji po 45 minut w I klasie szkoły średniej I stopnia) są rozłożone na pięć dni w tygodniu.

(iv) Wielkość klas/podział uczniów na klasy

W roku szkolnym 2005/06 na 1 nauczyciela przypadało 17,3 ucznia w szkole podstawowej. W roku 2005/06 klasy liczyły średnio 18,8 uczniów. Zgodnie z przepisami maksymalna liczba uczniów w klasie wynosi 24 w szkole podstawowej i 30 w szkole średniej I stopnia. Klasy są mieszane i składają się z uczniów w tym samym wieku. W szkołach podstawowych lekcje prowadzi jeden nauczyciel (jeśli w danej szkole pracuje nauczyciel przedmiotu, może uczyć dowolnego przedmiotu, najczęściej religii, języków obcych, wychowania fizycznego, wychowania plastycznego lub muzycznego). W szkole średniej I stopnia lekcje prowadzą nauczyciele przedmiotu.

(v) Programy i treści nauczania

W szkołach podstawowych wszystkie przedmioty (określone w zarządzeniu ministra) są obowiązkowe i takie same dla wszystkich uczniów (z wyjątkiem etyki – rodzice decydują, czy dzieci mają uczęszczać na lekcje danej religii, czy też lekcje etyki). Od roku szkolnego 2000/01, oferta obejmuje wczesną naukę języków obcych, odpowiednio ukierunkowane wychowanie plastyczne i naukę kilku innych przedmiotów w rozszerzonym zakresie. Na poziomie podstawowym prowadzi się pozostałe przedmioty. Nauczyciele mogą wybierać metody nauczania i podręczniki z listy zatwierdzonej przez Ministerstwo Edukacji i Nauki.

W szkołach średnich I stopnia wszyscy uczniowie uczą się 17 przedmiotów obowiązkowych, ale można na nie przeznaczyć różną liczbę lekcji. Kształcenie prowadzi się na ogół na jednym, podstawowym poziomie. Każda szkoła może jednak z własnej inicjatywy zaoferować uczniom bardziej intensywny program w dziedzinie języków obcych, wychowania plastycznego, wychowania muzycznego i wychowania fizycznego.

(vi) Ocena, promocja i kwalifikacje

Uczniowie są oceniani przez nauczycieli w sposób ciągły, a wyniki oceny przekazuje się regularnie rodzicom. Uczniowie mający trudności w nauce mogą powtarzać klasę. Po zakończeniu nauki w szkole podstawowej uczniowie automatycznie przechodzą na kolejny poziom bez zdawania egzaminu końcowego, na podstawie świadectwa ukończenia szkoły podstawowej (*pradinio išsillavinimo pažymėjimas*). Świadectwo ukończenia kształcenia obowiązkowego (*pagrindinio išsillavinimo pažymėjimas*) uprawnia uczniów do rozpoczęcia nauki w szkole średniej II stopnia.

5. Szkolnictwo średnie II stopnia i policealne

(i) Rodzaje kształcenia

Gimnazija (ogólnokształcąca szkoła średnia II stopnia)	Wiek: 17-19 lat
Vidurinė mokykla (ogólnokształcąca szkoła średnia II stopnia)	Wiek: 17-19 lat
Profesinė mokykla (zawodowa szkoła średnia II stopnia)	Wiek: 17-20 lat
Profesinė mokykla (policealna szkoła zawodowa)	Wiek: 19-21 lat
Aukštesnioji mokykla (policealna szkoła zawodowa na zaawansowanym poziomie)	Wiek: 19-22,5 roku

(ii) Kryteria przyjęć

Ogólnokształcące szkoły średnie II stopnia (*Vidurinė mokykla*) i szkoły zawodowe (*Profesinė mokykla*) prowadzące kształcenie w ramach opcji 2 i 3 wymagają świadectwa ukończenia kształcenia obowiązkowego. Uczniowie mogą ubiegać się o przyjęcie do wybranej szkoły. Do policealnych szkół zawodowych (*Profesinė mokykla*) prowadzących kształcenie w ramach opcji 4 przyjmuje się na podstawie świadectwa ukończenia szkoły średniej II stopnia (*Brandos atestatas*). Szkoły zawodowe na zaawansowanym poziomie (*Aukštesnioji mokykla*) są od pewnego czasu reformowane: szkoły spełniające wymogi formalne uzyskują akredytację jako uczelnie zawodowe, a szkoły nie spełniające tych wymogów są akredytowane jako szkoły zawodowe. W fazie przejściowej, która ma się zakończyć w 2006 roku, wstrzymano przyjęcia do *Aukštesnioji mokykla*.

(iii) Programy i treści nauczania

Programy nauczania *gimnazija* i *vidurinė mokykla* określa się na szczeblu krajowym. W szkołach ogólnokształcących przedmioty obowiązkowe są takie same dla wszystkich uczniów. Po wprowadzeniu w roku 2000/01 czterech profili programowych w szkołach średnich II stopnia (humanistycznego (*humanitarinis profilis*), matematyczno-przyrodniczego (*realinis profilis*), artystycznego (*menų profilis*) i technicznego (*technologinis profilis*)) liczbę godzin dydaktycznych przypadających na poszczególne przedmioty uzależniono od profilu i poziomu kształcenia, który wybiera sam uczeń (istnieją dwa takie poziomy: podstawowy **B** (*bendrasis*) i rozszerzony **I** (*išplėstinis*)).

Szkoły zawodowe opracowują własne programy nauczania na podstawie wytycznych Ministerstwa Edukacji i Nauki. Liczba godzin przypadających na dany obowiązkowy przedmiot ogólnokształcący w szkole zawodowej zależy od liczby godzin przewidzianych w programie nauczania dla szkół ogólnokształcących. Nauczyciele sami wybierają metody nauczania i podręczniki (w przypadku przedmiotów ogólnokształcących – z listy zatwierdzonej przez Ministerstwo Edukacji i Nauki).

(iv) Ocena, promocja i kwalifikacje

Na zakończenie nauki w ogólnokształcącej szkole średniej II stopnia instytucja zewnętrzna, Państwowy Ośrodek Egzaminacyjny, przeprowadza egzamin, który jest obowiązkowy dla wszystkich uczniów. Otrzymywane po zdaniu tego egzaminu świadectwo dojrzałości (*Brandos atestatas*) uprawnia do ubiegania się o przyjęcie do policealnej szkoły zawodowej i uczelni. Na zakończenie kształcenia zawodowego przeprowadza się egzamin teoretyczny i praktyczny, którego zakres zależy od programu nauczania. Uczniowie otrzymują świadectwo kwalifikacji zawodowych (*Kvalifikacijos pažymėjimas*) lub dyplom ukończenia kształcenia zawodowego (*Profesinio mokymo diplomas*). Na

zakończenie nauki w szkole zawodowej na zaawansowanym poziomie uczniowie otrzymują dyplom ukończenia zaawansowanego kształcenia zawodowego (*Aukštesniojo mokslo baigimo diplomas*). Wszystkie trzy dokumenty, świadectwo kwalifikacji zawodowych, dyplom ukończenia kształcenia zawodowego i dyplom ukończenia zawansowanego kształcenia zawodowego, uprawniają do podjęcia pracy w określonym zawodzie.

6. Szkolnictwo wyższe

(i) Rodzaje uczelni

System szkolnictwa wyższego obejmuje uczelnie akademickie i zawodowe. **Uczelnie akademickie**, uniwersytety i akademie, prowadzą studia akademickie na trzech poziomach: licencjackim, magisterskim i doktoranckim. Sektor **uczelni zawodowych** powstał w 2000 r. po uchwaleniu Ustawy o szkolnictwie wyższym. Pierwsze uczelnie zawodowe, *Kolegija* (4 publiczne i 3 niepubliczne), zostały utworzone na bazie istniejących wcześniej szkół zawodowych na zaawansowanym poziomie (*Aukštesniosios mokyklos*). W latach 2001–2002 utworzono 11 publicznych i 6 niepublicznych uczelni zawodowych, a w roku 2005/06 istniało już 16 publicznych i 12 niepublicznych uczelni zawodowych.

(ii) Warunki wstępu

Wszystkie uczelnie wymagają świadectwa ukończenia szkoły średniej II stopnia (*brandos atestatas*). Przyjęcia na studia odbywają się na zasadach konkursowych. Kryteriami przyjęć są na ogół: pozycja w rankingu ustalana na podstawie ocen z kilku przedmiotów (zwykle maksimum czterech), oraz ocena ze szkolnych egzaminów końcowych. Na kierunkach wymagających specjalnych uzdolnień (Malarstwo, Dziennikarstwo, Architektura) lub oceny wiedzy z przedmiotów, które nie są objęte egzaminami końcowymi (na kierunku Komunikacja i Informacja), uczelnie mogą przeprowadzać egzaminy wstępne.

Uczelnie zawodowe przeprowadzają selekcję kandydatów na podstawie wyników egzaminów końcowych w szkole średniej II stopnia. Poszczególne *Kolegijos* mogą również wprowadzać specjalne kryteria przyjęć.

W celu sprawdzenia specjalnych uzdolnień kandydata na studia, uczelnie mogą przeprowadzać maksymalnie dwa egzaminy lub sprawdziany wstępne.

(iii) Kwalifikacje

Zajęcia ze wszystkich przedmiotów w ramach **studiów zawodowych** kończą się egzaminem, indywidualną pracą (projektem) studenta lub zaliczeniowym sprawdzianem z wynikiem „zdany/niezdany”. Na zakończenie studiów zawodowych na wszystkich kierunkach studenci przystępują do egzaminu dyplomowego lub obrony pracy dyplomowej (projektu). W trakcie egzaminu końcowego student musi wykazać, że opanował wiedzę i umiejętności określone w programie studiów.

Na zakończenie **studiów akademickich** studenci otrzymują tytuł licencjata (*Bakalauro laipsnis*) i/lub dyplom kwalifikacji zawodowych (nauczyciela, inżyniera, artysty itp.). Absolwenci mogą następnie podjąć specjalistyczne studia zawodowe lub studia prowadzące do tytułu magistra (*Magistro laipsnis*), które trwają od 1,5 roku do 2 lat. Absolwenci posiadający tytuł magistra mogą rozpocząć studia III stopnia: studia doktoranckie lub studia podyplomowe w dziedzinie sztuki. Po ukończeniu studiów doktoranckich otrzymują stopień naukowy doktora, a po ukończeniu podyplomowych studiów w dziedzinie sztuki – dyplom w określonej dziedzinie.

Studia jednolite (łącznie akademickie studia I i II stopnia) obejmują studia podstawowe i specjalistyczne. Warunkiem zdobycia wyższego wykształcenia jest ukończenie pełnego programu tych studiów. Studia jednolite prowadzi się na następujących kierunkach: Medycyna, Weterynaria, Stomatologia, Farmacja, Prawo (wyłącznie na Uniwersytecie Wileńskim) i Rolnictwo.

7. Kształcenie specjalne

Dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi uczęszczają do szkół specjalnych i ogólnodostępnych. Struktura kształcenia specjalnego w szkołach specjalnych jest bardzo zbliżona do struktury w szkolnictwie ogólnodostępnym. W roku szkolnym 2005/06 do szkół specjalnych uczęszczało ok. 1% uczniów.

8. Nauczyciele

Nauczyciele placówek przedszkolnych, szkół podstawowych i średnich I stopnia kończą studia zawodowe (w *Kolegija*) lub akademickie, obejmujące przygotowanie zawodowe i praktyczne, które trwają, odpowiednio, 3 lub 4 lata. Nauczyciele szkół średnich II stopnia (specjalizujący się w określonych przedmiotach) kształcą się w uczelniach akademickich (przez co najmniej 4 lata). W niektórych uniwersytetach nauczyciele-stażyści, którzy ukończyli 4-letnie studia, obowiązkowo uczęszczają na dodatkowe studia roczne, aby uzyskać kwalifikacje uprawniające do wykonywania zawodu nauczycielskiego. Nauczyciele na Litwie nie posiadają statusu urzędników państwowych.

9. Aktualne reformy i priorytety w dziedzinie edukacji

(i)

Od 2002 roku na Litwie obowiązuje nowy **model finansowania** placówek edukacyjnych: tzw. koszyk ucznia oparty na zasadzie *per capita*. Początkowo objęto nim szkoły ogólnokształcące. W 2005 roku nowe zasady finansowania zastosowano także do szkół zawodowych oferujących kształcenie ogólne, a także do przedszkolnych grup przygotowawczych i usług pedagogiczno-psychologicznych. Oczekuje się, że wprowadzona zmiana finansowania będzie bardziej ekonomiczna i wpłynie na poprawę jakości edukacji.

Aby zapewnić wszystkim już **na starcie równe szanse nauki** zrealizowano *Program Edukacji Przedszkolnej*. Przygotowawcza edukacja przedszkolna ma na celu pomoc dzieciom w przygotowaniu się do nauki w szkole podstawowej i jest powszechnie dostępna na podstawie Ustawy o Edukacji od roku 2005/06. Od 1 stycznia 2004 roku z budżetu państwa przydziela się fundusze na wszystkie dzieci z przedszkolnych grup przygotowawczych na zasadzie *per capita*.

Efektom programu *Education for the Information Society* (2001-2004) było wdrożenie **Strategii Wprowadzenia ICT do Edukacji na Litwie**, zatwierdzonej przez ministra w październiku 2000 roku. W jej wyniku liczba uczniów przypadających na jeden komputer w klasach 9-12 wyniosła 7, a w klasach 1-12 - 17 uczniów. 50 % szkół aktywnie wykorzystuje Internet w procesie dydaktycznym.

We wszystkich szkołach ogólnokształcących od września 2004 roku stosuje się wewnętrzny audyt (ocenę), co ma **zapewnić wysoką jakość edukacji**.

Do programów nauczania w **kształceniu zawodowym** wprowadzono moduł przedsiębiorczości. Informatyka i języki obce stanowią odrębne moduły lub też są zintegrowane z przedmiotami zawodowymi. W 2003 roku wprowadzono nową strukturę kształcenia zawodowego. W roku szkolnym 2003/04 przygotowano i zatwierdzono nowe standardy kształcenia zawodowego, przystosowane do potrzeb rynku pracy, a tym samym ułatwiające przejście ze szkoły do pracy zawodowej.

W marcu 2004 roku rząd przyjął rozporządzenie, które stwierdza, że od stycznia 2005 roku będzie wydawany **suplement do dyplomu w szkolnictwie wyższym** - absolwentom 2005 na ich życzenie, a od 1 stycznia 2006 – wszystkim absolwentom. W następnych latach suplement będzie integralną częścią Dyplomu, będzie wydawany automatycznie i bezpłatnie wszystkim absolwentom uczelni. Ma to ułatwić uznawanie dyplomów litewskich za granicą.

(ii)

Rządowy plan wdrażania Narodowej Strategii Edukacji na lata 2003-2012 zakłada, że proces tworzenia obowiązkowej edukacji przedszkolnej zakończy się do 2008 roku. Rok 2006 jest okresem przygotowawczym, poświęconym na tworzenie wymaganych ram prawnych.

Planuje się również, że do roku 2007 **zostaną poprawione i zaktualizowane ramowe programy nauczania** dla szkół podstawowych i średnich ogólnokształcących. Aktualizacja programów będzie uwzględniać kształtowanie kompetencji.

Aby **zapewnić odpowiednią jakość edukacji** w szkołach ogólnokształcących, rozpoczęto proces wprowadzania oceny zewnętrznej. Zakończono już pierwsze projekty pilotażowe audytów zewnętrznych. Planuje się, że ocena zewnętrzna w skali całego kraju zostanie wprowadzona od 2007 roku.

W celu zwiększenia **dostępu do edukacji** w roku 2000 zainicjowano *Program Żółty Autobus*, w ramach którego organizowano transport uczniów do najbliższej szkoły. W październiku 2005 rząd zaakceptował inwestycję *Program Zapewnienia Szkołom Żółtych Autobusów 2006-2008*. Realizacja programu przebiega równocześnie z **optymalizacją sieci szkół** – ma to poprawić jakość edukacji. W roku 2005 powstały plany reorganizacji struktury sieci szkół. Reorganizacja przebiegnie w dwóch

etapach: 2005-2007 i 2008-2012 i będzie polegać na przekształcaniu szkół średnich w czteroletnie gimnazja w miastach oraz na optymalizacji sieci szkół podstawowych i gimnazjów.

W celu poprawy jakości kształcenia wprowadzono nowy **system wynagrodzeń nauczycieli**, zatwierdzony przez rząd w 2004 roku. Wdrażanie systemu rozpoczęto w roku 2005, planowane zakończenie przypada na rok 2009. Oczekuje się, że wraz z funkcjonowaniem nowego systemu wzrośnie jakość kształcenia i płace nauczycieli.

Koncepcja Kształcenia i Doskonalenia Nauczycieli opracowana w 2004 wyznacza **reformę systemu kształcenia nauczycieli** i nowe procedury uzyskiwania kwalifikacji do nauczania. *Rządowy program reformy kształcenia i doskonalenia nauczycieli* powstał w roku 2005 i ma na celu realizację *Koncepcji* oraz stworzenie spójnego systemu kształcenia i doskonalenia nauczycieli. Planowana realizacja programu to okres 2006-2008.

W dziedzinie **kształcenia zawodowego**, na podstawie rozporządzenia ministra z 2003 roku planuje się przeprowadzenie decentralizacji zarządzania. W tym celu przeprowadzono eksperyment, polegający na przekształceniu wybranej grupy państwowych szkół zawodowych w publiczne, samofinansujące się niezależne placówki. Zmiana statusu zaowocowała zmianami legislacyjnymi, które doprowadzić mają do zwiększenia liczby i zakresu założycieli instytucji VET. Taka reforma pozwala na dywersyfikację źródeł finansowania VET, umożliwi bowiem wykorzystanie zasobów osób prywatnych i przedsiębiorstw. Dzięki udanemu projektowi pilotażowemu, coraz więcej instytucji kształcenia zawodowego zostaje przekształconych w publiczne, niezależne placówki.

Nowa ustawa o Szkolnictwie Zawodowym ma być uchwalona w 2006 roku. Stworzy ona mechanizm prawny nagradzający pracodawców realizujących kształcenie zawodowe swoich pracowników.

Powstał również system **zapewniania jakości w kształceniu zawodowym**, który opiera się na ocenie wewnętrznej i ocenie zewnętrznej. W roku 2003/04 opracowano model oceny zewnętrznej programów kształcenia zawodowego, zasady oceny instytucji oraz kwestionariusz samooceny dla szkół zawodowych. Rozwój systemu zapewniania jakości w kształceniu zawodowym będzie kontynuowany.

W kwietniu 2006 roku rząd przyjął **Plan długoterminowego rozwoju szkolnictwa wyższego** na lata 2006-2010. Plan przewiduje m.in.: poprawę zarządzania systemem szkolnictwa wyższego, poprawę wewnętrznego zarządzania w uczelniach państwowych, reformę finansowania, aktualizację programów studiów i zapewnianie jakości. Realizacja planu przebiegać będzie w dwóch etapach. Pierwszy (2006-2007) poświęcony będzie przygotowaniu podstaw prawnych rozwoju systemu szkolnictwa wyższego, w drugim etapie (2008-2010) realizowane będą wytyczne Planu.

(iii)

W celu poprawy jakości edukacji w szkołach ogólnokształcących, w latach 2002 – 2005 Ministerstwo Edukacji i Nauki opracowało i zrealizowało w wybranych szkołach średnich II stopnia *Projekt Poprawy Jakości w Edukacji*. Głównym celem programu było podwyższenie - poprzez unowocześnienie edukacji ogólnokształcącej - wyników uczniów w szkołach średnich II stopnia. Najważniejsze rezultaty projektu to: wykorzystanie aktywnych metod uczenia się przez nauczycieli i uczniów, wykorzystanie alternatywnych metod oceny postępów ucznia, zastosowanie nowych pomocy dydaktycznych i technologii informacyjnych, współpraca nauczycieli przy planowaniu, wdrażaniu i ocenie procesów edukacyjnych i rozwoju szkoły. Wyniki i doświadczenia będą rozpowszechnione między szkołami na Litwie.

Na Litwie **zintegrowane kształcenie przedmiotowo-językowe** (CLIL – Content and Language Integrated Learning) nie jest częścią głównego nurtu edukacji. Powstały jednak projekty pilotażowe związane z dwoma rodzajami tego kształcenia. W roku 2001 rozpoczął się pierwszy projekt pilotażowy dotyczący edukacji dwujęzycznej (*dvikalbis ugdymas*). Projekt realizują 24 szkoły, gdzie językiem wykładowym jest język inny niż litewski (w tym przypadku rosyjski). Celem projektu jest podniesienie kompetencji językowych w zakresie litewskiego u uczniów z grup mniejszości narodowych i ich integracja ze społeczeństwem. Projekty dotyczące drugiego rodzaju CLIL - zintegrowanego kształcenia przedmiotowo-językowego (*užsienio kalbos ir dalyko integruotas mokymas*) rozpoczęły się w 2002 roku. Ich celem jest podniesienie kompetencji w zakresie języków obcych (głównie angielskiego, francuskiego lub niemieckiego). Projekty pilotażowe tego typu realizuje 35 szkół. Ocena projektów pilotażowych przeprowadzona będzie w 2006 roku. Rekomendacje dotyczące obu rodzajów zintegrowanego kształcenia przedmiotowo-językowego będą przyjęte po otwartej dyskusji i stanowić będą podstawę prawną niezbędną do wprowadzenia tego kształcenia do szkół i systemu kształcenia nauczycieli.

Opracowanie: Litewskie Biuro Eurydice

Bardziej szczegółowe informacje o systemach edukacji w Europie można znaleźć w prowadzonej przez EURYDICE bazie danych EURYBASE (<http://www.eurydice.org>).

Ostatnia aktualizacja: maj 2006